

UCHWAŁA Nr XXXVII/233/2021
RADY POWIATU GRÓJECKIEGO
z dnia 27 maja 2021 r.

w sprawie przyjęcia programu pn. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Grójeckim na lata 2021 – 2025”.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r., poz. 920) oraz na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 i 956)

Rada Powiatu Grójeckiego uchwala, co następuje:

§1

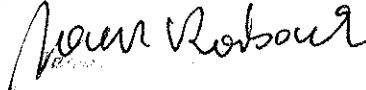
Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Grójeckim na lata 2021 – 2025, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Grójeckiego.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący

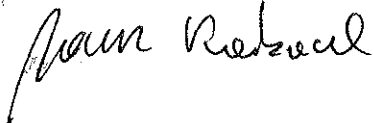
Uzasadnienie

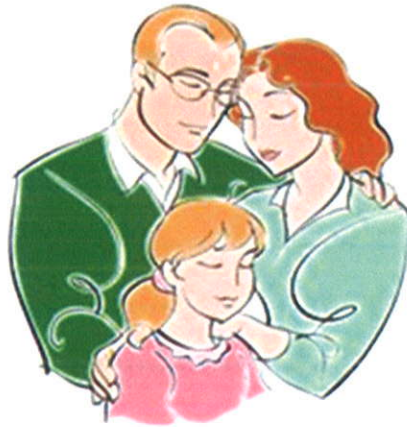
do uchwały w sprawie przyjęcia programu pn. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Grójeckim na lata 2021 – 2025”.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na jednostki samorządu terytorialnego opracowanie i realizację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste powodujące cierpienie i szkody. Przemoc może być działaniem jednorazowym lub wielokrotnym; to nie tylko świadome działanie mające na celu wyrządzenie szkody fizycznej czy psychicznej lecz zaniechanie względem członka rodziny, które ma wpływ na pogorszenie funkcjonowania w rodzinie lub społeczeństwie. Przemocą jest także wywoływanie cierpienia i krzywdy moralnej u członka rodziny. Najważniejszym zadaniem jednostek pomocy społecznej jest powstrzymanie zjawiska przemocy i zminimalizowanie go. Jako priorytet stawiamy sobie również podnoszenie świadomości społecznej i wspieranie nie tylko ofiar przemocy domowej, ale również osób bliskich, które chcą wesprzeć te osoby i udzielić im pomocy bezpośredniej lub pośredniej.

Przedmiotowy Program stanowi załącznik do niniejszej uchwały i obejmuje w szczególności kierunki, metody, cele oraz priorytety działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym należało opracować i przyjąć do realizacji w Powiecie Grójeckim Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025.

Pr

*POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE GRÓJECKIM
na lata 2021 -2025*

Grójec, 2021

Spis treści

<i>Wprowadzenie</i>	3
<i>I. Podstawa prawna</i>	5
<i>II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie</i>	7
<i>III. Zadania organów administracji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>	10
<i>IV. Diagnoza - skala zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie grójeckim</i>	17
<i>V. Założenia Powiatowego Programu</i>	24
<i>VI. Miejsce i czas realizacji</i>	25
<i>VII. Adresaci Programu</i>	25
<i>VIII. Realizatorzy i Partnerzy</i>	26
<i>IX. Cele Programu</i>	27
<i>X. Źródła finansowania Programu</i>	32
<i>XI. Monitoring i ewaluacja</i>	32

Wprowadzenie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 został opracowany stosownie do zapisów art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020 r. poz. 218 i 956), zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”. Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 określany dalej jako „Powiatowy Program” zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę ofiar przemocy i edukację sprawców stosujących przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej, czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka będącego ofiarą przemocy, ale na całą rodzinę. Odbija się także na rolach i strukturach społecznych. Osoba doświadczająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również może być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu. Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety i dzieci, a w dalszej kolejności osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami.

Na potrzeby niniejszego Powiatowego Programu przyjęto definicję przemocy zawartą w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Art. 2 pkt 2 tejże ustawy definiuje przemoc jako jednorazowe albo powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie kraju wymaga współpracy i zaangażowania wszystkich szczebli administracji publicznej, właściwych służb i organizacji pozarządowych oraz specjalistów. Opracowanie skutecznych metod zapobiegania przemocy oraz pomocy osobom jej doświadczającym jest uwarunkowane wnikliwym zrozumieniem złożoności zjawisk występujących w rodzinie oraz prowadzeniem systemowych działań, skierowanych do różnych grup odbiorców z zakresu profilaktyki, działań interwencyjnych, wspierających oraz korekcyjno – edukacyjnych.

Zadaniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie grójeckim na lata 2021 – 2025 jest wprowadzenie w życie szerokiego spektrum działań mających na celu podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, promowanie metod wychowawczych bez użycia

przemocy, zapewnienie ochrony i udzielenie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, realizację programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zwiększenie profesjonalizmu przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2013 – 2020.

Powiatowy Program stanowić będzie również integralną część „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”.

I. Podstawa prawna

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 zwany w skrócie Powiatowym Programem będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. ustawę z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483; z 2001 r. Nr 28, poz. 319; z 2006 r. Nr 200, poz. 1471; z 2009 r. Nr 114, poz. 946);
2. ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 i 956);
3. ustawę z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 125, poz. 842),
4. ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 i 2369);
5. ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r., poz. 1359),
6. ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.).
7. ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r., poz. 2050);
8. ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 r., poz. 821 oraz z 2021 r., poz. 159);
9. ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r., poz. 920),;
10. ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2020 r., poz. 360 z późn. zm.).
11. ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2020 r., poz. 1444 i 1517);
12. ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2020 r. , poz. 534),
13. ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057);
14. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz.U. nr 209, poz. 1245);

15. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie (Dz.U. nr 81, poz. 448);
16. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz.U. nr 201, poz. 1334);
17. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno - edukacyjne (Dz. U. nr 50 poz. 259).
18. ustawę z 30 kwietnia 2020r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 956).

II. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie

Definicja przemocy w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stanowi, że jest to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu psychicznym lub fizycznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. W literaturze specjalistycznej przemoc jest definiowana jako zespół atakujących, nadzorujących i kontrolujących zachowań obejmujących przemoc fizyczną, seksualną i emocjonalną. Jest to ciąg zachowań o charakterze zamierzonym i instrumentalnym, których celem jest zniewolenie ofiary, wyeliminowanie jej suwerennych myśli i działań, podporządkowanie jej żądaniami i potrzebom sprawcy. Przemoc jest zjawiskiem wieloaspektowym, a różne sposoby wyjaśnienia przyczyn przemocy są użyteczne głównie dlatego, że podkreślają różnorodność czynników uwikłanych w występowanie przemocy domowej.

Powszechnie przyjmuje się, że przemoc jest to działanie:

- a) intencjonalne i skierowane przeciwko innym członkom rodziny - to zamierzone działanie lub zaniechanie mające na celu całkowitą kontrolę nad ofiarami;
- b) naruszające prawa i dobra osobiste ofiar – sprawca wykorzystując swoją przewagę narusza podstawowe prawa człowieka, np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- c) wykorzystujące wyraźną asymetrię sił – ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy;
- d) powodujące ból i cierpienie – sprawca naraża zdrowie i życie ofiar na poważne szkody, co powoduje, że ofiary mają mniejszą zdolność do samoobrony.

RODZAJE PRZEMOCY:

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- a) przemoc fizyczna – wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły wywołujące ból fizyczny, pozostawiający ślad, bądź też nie pozostawiający śladów, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnienie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni;

- b) przemoc psychiczna – jest aktem słownym na dobre samopoczucie drugiej osoby, prowadzi do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby, wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, np. wyśmiewanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, ciągle krytykowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, stosowanie gróźb, szantażowanie;
- c) przemoc seksualna – wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych;
- d) przemoc ekonomiczna – prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka.

CYKL PRZEMOCY

Przemoc domowa związana jest z tendencją do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz:

- faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu, który charakteryzuje się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoby doznające przemocy określają tę fazę mianem ciszy przed burzą;
- faza ostrej przemocy – następuje wybuch gniewu i wyładowanie agresji. W tej fazie najczęściej osoby doznające przemocy podejmują decyzję o szukaniu pomocy;
- faza miodowego miesiąca – jest to faza skruchy ze strony sprawcy, okazywania żalu, jednak bez specjalistycznej pomocy kończy się to nawrotem przemocy spowodowanym ponownym wzrostem napięcia u sprawcy.

W konsekwencji stosowanie przemocy może powodować zaburzenia psychiczne, zaburzenia psychosomatyczne, urazy, problemy z nauką, uzależnienia, a nawet samobójstwa.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy (art. 207 §1 k.k.) albo osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny –(art. 207 §2 k.k.) Karnego,
- groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona(art. 190 k.k.), z tym iż przestępstwo to jest ścigane na wniosek pokrzywdzonego,
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu (art. 191 §1 k.k.)
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem określonego jako zgwałcenie (art. 197 §1 k.k.) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności (art. 197 §2 k.k.) UWAGA! Przestępstwo to popełnia również mąż, gwałcąc własną żonę,
- kradzież (art. 278 §1 k.k.) lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej (art. 279 §1 k.k.) - przestępstwa ścigane na wniosek pokrzywdzonego, jeżeli popełniono je na szkodę osoby najbliższej,
- niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku (art. 288 §1 k.k.), z tym iż przestępstwo to jest ścigane na wniosek pokrzywdzonego,
- porzucenie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew obowiązкови troszczenia się (rt. 210 §1 k.k.)

Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła bardziej radykalne sposoby ochrony ofiar przemocy. Wprowadziła m.in. obowiązek powoływania zespołów interdyscyplinarnych w gminach, możliwość wszczęcia procedury Niebieskiej Karty bez zgody osoby dotkniętej przemocą, możliwość żądania opuszczenia mieszkania przez sprawcę przemocy, interwencyjnego odebrania dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego, zakaz stosowania kar cielesnych wobec dzieci oraz rozszerzenie środków karnych w stosunku do sprawców przemocy. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie rozdziela kompetencje pomiędzy organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Przemoc jako problem społeczny wymaga podejmowania kompleksowych i zintegrowanych działań przez samorządy gmin i powiatów, dlatego zasadnym jest opracowanie i realizacja Powiatowego Programu.

III. Zadania organów administracji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W związku z faktem, iż ofiary przemocy domowej zazwyczaj potrzebują pomocy wielorodzajowej, ogromnie ważna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie – tworzenie koalicji lokalnych.

Zadania polskich instytucji i służb społecznych w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Policja

Do podstawowych zadań Policji należą m.in. :

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi;
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez Policję zgodnie z obowiązującym prawem to :

- interwencja;
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia (notatka urzędowa);
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenie dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa;
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy;
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy.

Osoby wzywające Policję mają prawo do:

- uzyskania od funkcjonariuszy policji doraźnego bezpieczeństwa;
- uzyskania informacji identyfikującej funkcjonariuszy – imię i nazwisko, stopień numer identyfikacyjny, nazwa i siedziba jednostki;
- wykorzystania dokumentacji interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy;
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

Prokuratura

W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo (co ma miejsce po złożeniu przez osobę poszkodowaną lub świadka zawiadomienia o przestępstwie) Prokuratura wspólnie z Policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie, czy faktycznie popełniono przestępstwo;
- wyjaśnić okoliczności czynów;
- zebrać i zabezpieczyć dowody;
- ująć sprawcę;
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci:
 - dozoru policyjnego,
 - tymczasowego aresztowania.

Sąd Rejonowy - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

Kuratorzy sądowi, zarówno zawodowi jak i społeczni, w obu pionach kurateli, pozyskują wiedzę o przemocy między innymi z prowadzonych dozorów lub nadzorów. Głównym źródłem informacji w tym zakresie są członkowie rodziny, dzielnicowi oraz sąsiedzi. Ponadto kuratorzy są informowani przez policję o przeprowadzonych interwencjach wobec sprawców przemocy objętych dozorem. W uzasadnionych przypadkach zawiadamiana jest Prokuratura Rejonowa w Grojcu o możliwości

popelnienia przestępstwa na szkodę najbliższych. Kuratorzy wielokrotnie na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach dozoru inicjują wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W sytuacji, gdy kurator stwierdzi przemoc w rodzinie, stara się doprowadzić do natychmiastowego rozwiązania problemu. W tym celu składa wniosek do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny o wydanie odpowiednich zarządzeń m.in. zastosowania środków probacyjnych (zakazu nadużywania alkoholu, nałożenia obowiązku leczenia odwykowego, zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonymi, obowiązku podjęcia i wykonywania pracy). W stosunku do sprawcy, u którego nie ma wyraźniej i trwałej poprawy w zachowaniu, kurator składa wniosek o nałożenie kary pozbawienia wolności.

Sądy cywilne, w ramach przeciwdziałania przemocy zajmują się rozpoznawaniem spraw dotyczących zobowiązania członka rodziny, który stosując przemoc w rodzinie czyniąc szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, do opuszczenia lokalu na żądanie osoby dotkniętej przemocą. Sądy rodzinne orzekają w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej (ograniczenie, pozbawienie lub zawieszenie władzy rodzicielskiej w przypadku, gdy dobro dziecka jest zagrożone w wyniku zaniechania, nadużycia władzy rodzicielskiej, w tym stosowania przemocy). W tym zakresie mogą wydawać orzeczenia o umieszczeniu dziecka odebranego z rodziny w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia, w placówce opiekuńczo- wychowawczej lub rodzinie zastępczej. Ponadto nakładają na rodziców lub opiekunów obowiązki mające na celu zmianę postępowania i poprawę sytuacji rodziny, a także zakazy dotyczące osobistych kontaktów z małoletnimi przewidziane w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W stosunku do nieletnich sprawców stosujących przemoc w rodzinie orzeka środki wychowawcze i poprawcze.

Gminy

Zgodnie z nowelizowaną ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, do zadań własnych gminy należy m.in. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Działania na rzecz pomocy ofiarom przemocy domowej podejmowane na terenie gmin to:

1. udostępnienie rodzinom, w których występuje przemoc, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez tworzenie i prowadzenie:
 - punktów informacyjno- konsultacyjnych,
 - telefonów zaufania,
 - programów środowiskowych.

2. inicjowanie powstawania i wspieranie:
 - organizacji społecznych pomagających ofiarom przemocy domowej,
 - grup wsparcia dla ofiar przemocy domowej.

Pomoc społeczna

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomocy społecznej udziela się także w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomanii, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. W strukturach lokalnych działają miejskie lub gminne ośrodki pomocy społecznej. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna podejmuje następujące działania:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby („Niebieska Karta” - załącznik do wywiadu);
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy;
- monitoruje efekty podjętych działań;
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych;
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca, gdzie można uzyskać taką pomoc;
- udziela informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy;
- w uzasadnionych przypadkach:
 - udziela pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych lub celowych,
 - udziela pomocy rzeczowej np. przekazanie odzieży, żywności,
 - udziela zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie się.
- informuje o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym;

- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hotelach, ośrodkach;
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z jej kompetencjami;
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania;
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, ośrodki pomocy, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci;
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

Szkoła

Ustawa o systemie oświaty zobowiązuje szkołę do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz do zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka przed krzywdzeniem jest bardzo znacząca. Nauczyciele mają możliwość obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, jest ofiarą przemocy lub przestępstwa, szkoła powinna podjąć następujące kroki:

- nauczyciel sporządza notatkę służbową i przekazuje informację wychowawcy klasy/pedagogowi szkolnemu/dyrektorowi szkoły,
- pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych, przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami. Przeprowadza również rozmowę z uczniem w obecności wychowawcy,
- pedagog szkolny sporządza opis sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z uczniem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami oraz plan pomocy dziecku, który uwzględnia sposoby zapewnienia dziecku bezpieczeństwa oraz opis wsparcia, jakie szkoła może zaoferować dziecku. Przygotowuje informację o placówkach pomocy dziecku jeżeli jest taka potrzeba. Ofertę placówek przekazuje rodzicowi/opiekunowi,
- ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan pomocy dziecku, poprzez określenie sposobu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku i zobowiązanie do skonsultowania dziecka i rodziny

przez psychologa. W miarę możliwości ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka,

- informuje rodziców/opiekunów prawnych o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec dziecka i obowiązkach szkoły zgłaszania do prokuratury oraz sądu rodzinnego i nieletnich przypadków przemocy wobec małoletniego,
- pedagog szkolny informuje o swoich działaniach dyrektora szkoły,
- jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, dyrektor szkoły niezwłocznie składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu rodzinnego i nieletnich,
- dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do prokuratury i/lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do Sądu rodzinnego i nieletnich w każdej sytuacji, kiedy dziecko jest ofiarą przestępstwa.

Służba zdrowia

Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, gdyż bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego lub występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego.

W dziedzinie pomocy ofiarom przemocy domowej oprócz zadań podstawowych np. udzielenie pomocy medycznej, istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy ofiary bądź świadkowie próbują to ukryć,
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie form przemocy i częstotliwości jej występowania,
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy,
- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach,
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji,
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, miejsko - gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,

- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. śladów ciężkiego uszkodzenia ciała, śladów podejrzanых oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.

Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe to głównie stowarzyszenia, fundacje, kluby. W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizują telefony zaufania, punkty informacyjno - konsultacyjne, ośrodki pomocy, schroniska, hotele, świetlice dla dzieci. W ramach swojej działalności oferują min. :

- pomoc psychologiczną w grupie i kontakcie indywidualnym;
- pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków;
- pomoc socjalną;
- grupy wsparcia;
- grupy samopomocowe;
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci;
- udział w prowadzeniu wywiadów środowiskowych;
- udział w pracach zespołów pomagających ofiarom przemocy np. przy miejskiej lub gminnej komisji czy ośrodku pomocy społecznej;
- udział w interwencjach;
- pilotowanie przypadków;
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych.

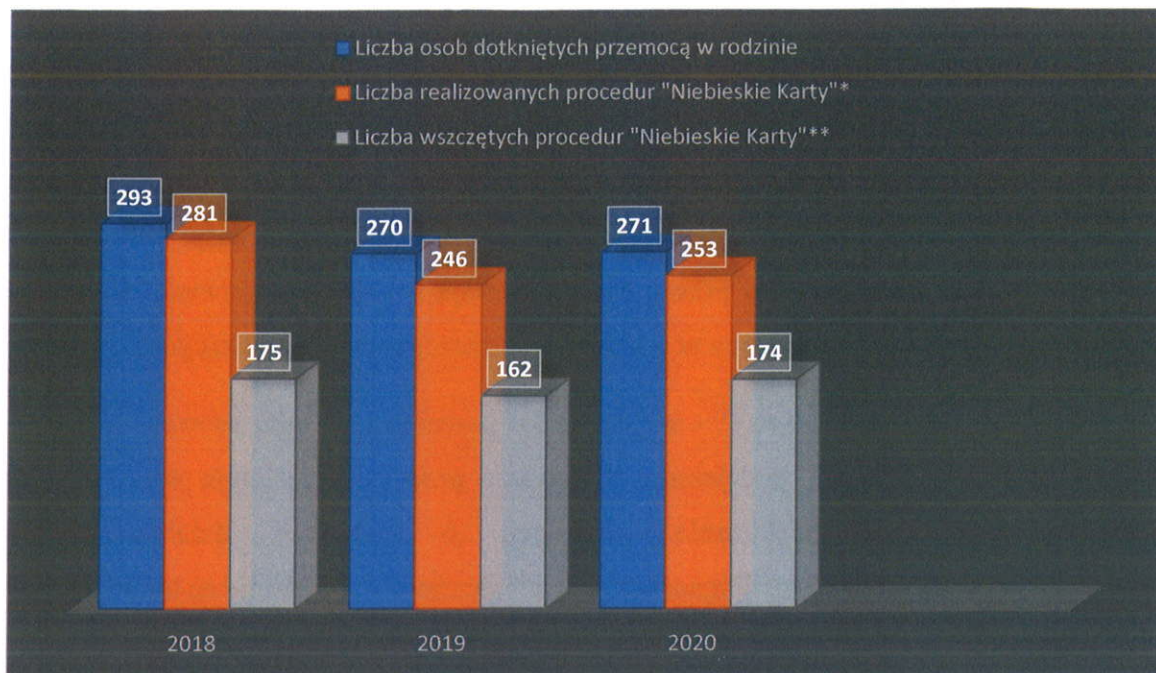
IV. Diagnoza - skala zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie grójeckim

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze powiatu, przeprowadzona została na podstawie populacji osób z terenu powiatu grójeckiego, zagrożonych przemocą w rodzinie na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu, Komendy Powiatowej Policji w Grójcu, Prokuratury Rejonowej w Grójcu, Sądu Rejonowego w Grójcu oraz danych Urzędu Statystycznego. Wskazane jest to obowiązującymi przepisami prawa, które określają sposób postępowania instytucji i służb w przypadku występowania przemocy w rodzinie, a w szczególności dotyczącymi:

- procedury „Niebieskie Karty” - w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy następuje wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” i przekazanie informacji o podjętych działaniach zespołowi interdyscyplinarnemu, który m.in. diagnozuje problem przemocy w rodzinie na terenie gminy, a jego obsługę zapewnia ośrodek pomocy społecznej;
- działań policji - kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny.

Urząd Statystyczny określa liczbę mieszkańców powiatu grójeckiego na 98311 osób (dane na 2019 rok) w tym 48260 mężczyzn i 50051 kobiet. Powiat tworzy 10 gmin, w tym 4 gminy miejsko-wiejskie (Grójec, Mogielnica, Nowe Miasto n. Pilicą, Warka) i 6 gmin wiejskich (Belsk Duży, Błędów, Chynów, Goszczyn, Jasieniec, Pniewy). W każdej z gmin organizowana jest pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w ośrodkach pomocy społecznej.

Wykres 1. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie i liczba realizowanych oraz wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na terenie powiatu grójeckiego w latach 2018 – 2020.

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej

Z powyższego wykresu wynika, iż w diagnozowanym okresie liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie osiągnęła 834 osób i nieznacznie wzrosła w 2020 w porównaniu z latami 2018 i 2019. Powyższej korelacji nie ukazuje liczba realizowanych i wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w wymiarze dotyczącym osób stosujących przemoc których liczba najwyższa była w latach 2018 i 2020, a w 2019 roku była najniższa z okresu objętego diagnozą.

Powyższe dane pokazują również, iż na jedną realizowaną procedurę „Niebieskie Karty” przypada średnio 1 osoba dotknięta przemocą w rodzinie w 2018 r., w 2019 r. – 2 osoby, a w 2020 r. – 2 osoby.

Na podstawie danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu można wnioskować, iż na terenie powiatu grójeckiego jest obecnie ok. 253 osób podejrzewanych lub stosujących przemoc w rodzinie. Jest to liczba bardzo uproszczona i wynikająca jedynie z liczby realizowanych procedur „Niebieskie Karty”.

Tabela 1. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w gminach na terenie powiatu grójeckiego w latach 2018 – 2020

Gmina	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”***		
	2018	2019	2020
Belsk Duży	16	9	11
Błędów	11	13	18
Chynów	12	6	9
Goszczyn	14	9	4
Grójec	47	62	57
Jasieniec	11	8	13
Mogielnica	22	16	12
Nowe Miasto n. Pilicą	16	18	8
Pniewy	6	5	13
Warka	20	16	29

Dane Ośrodków Pomocy Społecznej

Jak wynika z Tabeli 1 najczęściej procedur „Niebieskie Karty” w diagnozowanym okresie wszczęto, co do jednego domniemanego sprawcy przemocy kolejno w gminach: Grójec, Warka, Mogielnica, Nowe Miasto n. Pilicą, Błędów, Belsk Duży, Jasieniec, Chynów, Goszczyn, Pniewy. Łącznie na terenie powiatu grójeckiego wszczęto 511 procedur „Niebieskie Karty” co do osób stosujących przemoc lub o to podejrzanych, co do których nie była na ten czas realizowana procedura „NK”, w okresie 3 lat, a w 2020 r. na terenie powiatu wszczęto łącznie 174 procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela 2. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminach na terenie powiatu grójeckiego w 2020 r. w podziale na płeć.

Gmina	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w gminach na terenie powiatu grójeckiego w 2020 r. w podziale na płeć			
	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Ogółem
Belsk Duży	12	12	5	29
Błędów	18	3	1	22
Chynów	11	1	2	14
Goszczyn	4	4	4	12
Grójec	50	3	10	63
Jasieniec	10	3	14	27
Mogielnica	10	1	1	12
Nowe Miasto n. Pilicą	6	1	1	8
Pniewy	14	4	12	30
Warka	32	4	2	38

Dane przedstawione w Tabeli 2 pokazują, iż na terenie powiatu u osób dorosłych z podziałem na płeć, grupą mającą największy kontakt z przemocą w rodzinie są kobiety – 65,49%, w przypadku, gdy grupy dorosłych mężczyzn dotyczy to w wymiarze –14,12%. Z całej grupy osób dotkniętych przemocą w rodzinie dzieci stanowią 20,39%. Taką tendencję potwierdzają dane statystyczne przedstawione przez KPP w Grójcu w Tabeli 3 dotyczące działań Policji podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” na terenie powiatu grójeckiego.

Z powyższej statystyki wynika także, iż liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w 2020 roku stanowi w przybliżeniu 0,26% ludności powiatu grójeckiego zgodnie z jej liczbą wskazaną w statystyce Urzędu Statystycznego z 2019 r.

*dane ośrodków pomocy społecznej - liczba realizowanych procedur "Niebieskie Karty" na podstawie art. 9d¹¹⁾ ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o których przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego otrzymał informacje (w przypadku realizacji kilku procedur "Niebieskiej Karty" dotyczących jednej osoby stosującej przemoc lub wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc, taka procedura wskazana jest tylko raz)

**dane ośrodków pomocy społecznej - liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” na podstawie art. 9d¹¹⁾ ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, o których przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego otrzymał informacje (w przypadku wszczęcia procedury "Niebieskie Karty" dotyczącej osoby stosującej przemoc lub wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc, której dotyczy realizowana już wcześniej procedura „Niebieskie Karty”, takiego wszczęcia nie wskazano)

Tabela 3. Dane statystyczne z zakresu działań Policji podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” na terenie powiatu grójeckiego w latach 2018 – 2020.

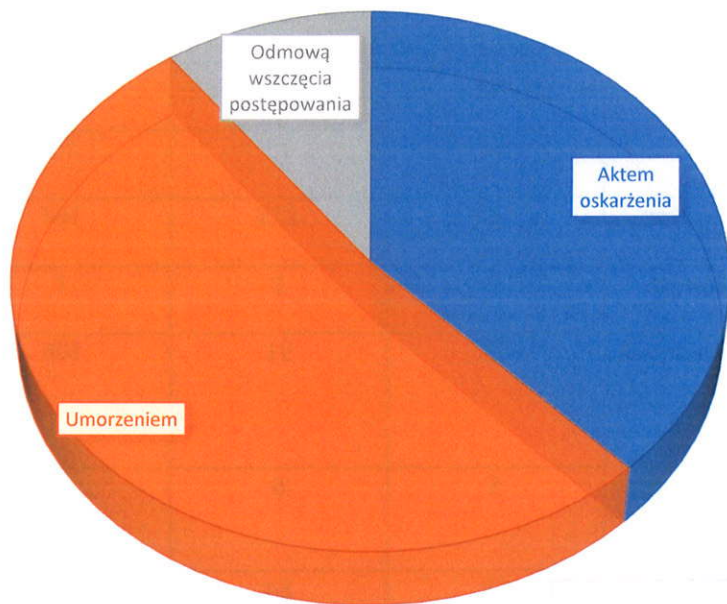
Dane	Rok		
	2018	2019	2020
Ogólna liczba ofiar przemocy	158	141	182
Liczba ofiar – kobiety	146	126	157
Liczba ofiar –mężczyźni	14	18	20
Liczba ofiar – małoletni	29	23	35
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	158	143	184
Liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	14	15	19
Liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	144	127	164
Liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	0	1	1
Ogólna liczba sprawców podejrzewanych będących pod wpływem alkoholu	73	91	106
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – kobiety	5	6	7
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – mężczyźni	68	84	99
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - nieletni	0	1	0

Dane KPP w Grójcu

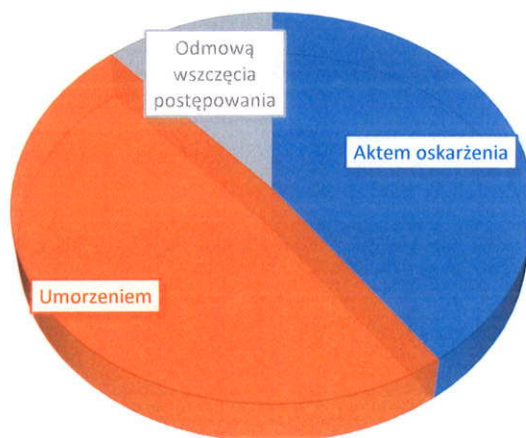
Wykres 2. Postępowania prowadzone o czyn z art. 207 § 1 kk („Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”) w latach 2018 – 2020.

Dane z Prokuratury Rejonowej w Grójcu

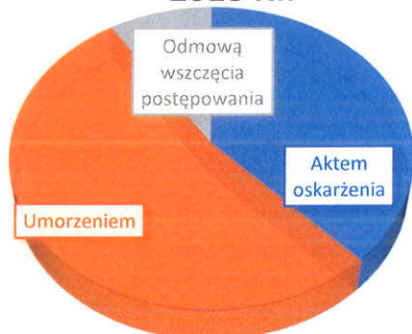
POSTĘPOWANIA ZAKOŃCZONE W 2020 R.:

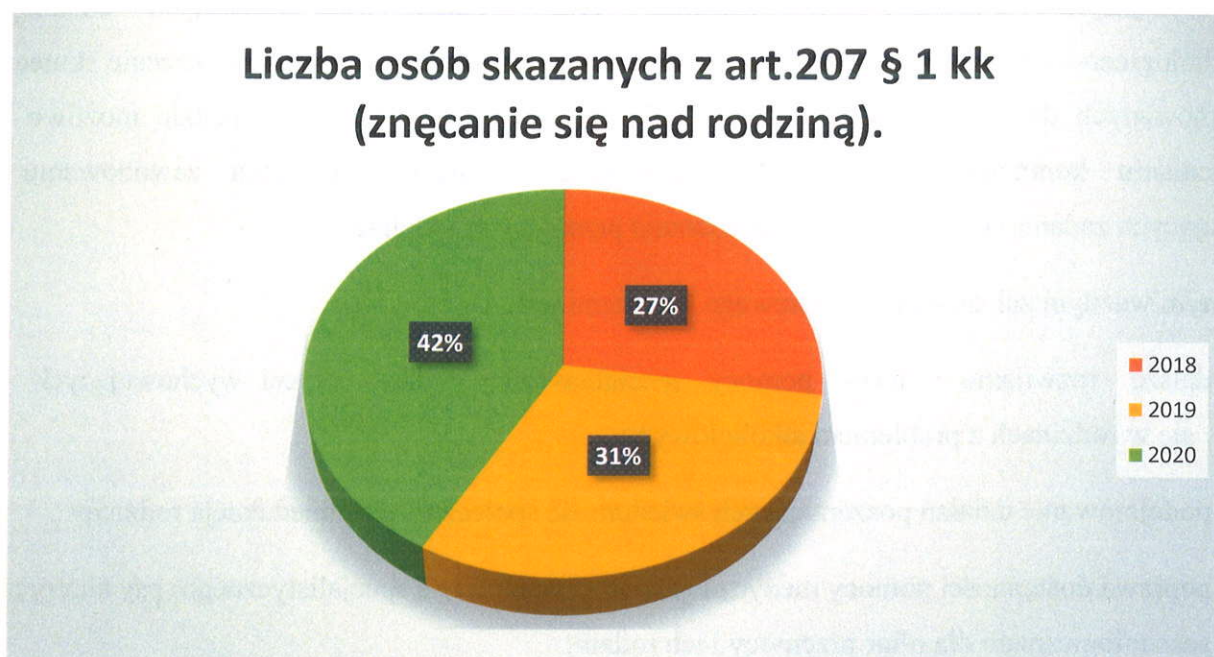
POSTĘPOWANIA ZAKOŃCZONE W 2019 R.:

POSTĘPOWANIA ZAKOŃCZONE W 2018 R.:

Wykres 3. Liczba osób skazanych w II Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w Grójcu za przestępstwo z art. 207 § 1 kk (znęcanie się nad rodziną).

Dane z Sądu Rejonowego w Grójcu

Powyższe dane pokazują, że w latach 2018 i 2019 liczba osób skazanych z art. 207 § 1 kk (znęcanie się nad rodziną) wynosiła odpowiednio 25 i 28 osób. Najwięcej osób, bo 38 zostało skazanych w 2020 r. Wzrostowa tendencja wynika z panującej od początku 2020 r. sytuacji epidemiologicznej, związanej z rozprzestrzenianiem się na terenie kraju koronawirusa. Zamknięcie ludzi w domach wciąż powoduje, że wszystko, co się w nich dzieje, nabrzmiewa jeszcze bardziej. Wzrost liczby przypadków przemocy jest spowodowany napięciami, które w miarę upływu czasu tylko się nasilają. W dodatku przybywa osób mających problemy ekonomiczne lub zdrowotne. Do tego dochodzi przedłużająca się obecność dzieci w domu i troska o to, jak wygląda jakość ich nauczania, konieczność dopilnowania tego procesu i pogodzenia go z obowiązkami zawodowymi. Często wysoki poziom frustracji jest odreagowywany agresją.

V. Założenia Powiatowego Programu

Podstawowym założeniem Powiatowego Programu jest zwiększenie skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez zapewnienie wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych i psychologiczno – terapeutycznych osobom stosującym przemoc w rodzinie. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będzie możliwe dzięki wzmacnianiu kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Kolejnym ważnym założeniem Powiatowego Programu jest:

- dalsze rozwijanie form pomocy specjalistycznej dla dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym;
- podejmowanie działań poszerzających świadomość społeczną, psychoedukacja rodziców;
- poprawa dostępności pomocy medycznej, w tym poradnictwa specjalistycznego: psychiatrycznego, seksuologicznego dla ofiar przemocy i ich rodzin;
- podejmowanie działań w zakresie pozyskiwania środków na realizację oddziaływań psychologiczno - terapeutycznych dla osób doznających przemocy, jak również oddziaływań profilaktyczno - edukacyjnych dla dzieci i młodzieży zagrożonych bądź dotkniętych przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w zakresie pozyskiwania środków na realizację oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jak również oddziaływań psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc;
- zwiększanie zakresu współdziałania służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie poprzez stwarzanie płaszczyzny do podejmowania dialogu, wymiany doświadczeń oraz wypracowania wspólnych standardów profesjonalnej pomocy;
- prowadzenie grup wsparcia oraz działań profilaktycznych mających na celu udzielenie zintensyfikowanej pomocy dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą;
- podnoszenie kwalifikacji służb społecznych poprzez organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie przeciwdziałania przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem dostępu do superwizji dla osób działających w obszarze interwencyjnym i pomocowym.

Wobec powyższych założeń Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie grójeckim na lata 2021 - 2025 jest konieczny, a jego realizacja przyczyni się do zwiększenia świadomości społeczności lokalnej o zjawisku przemocy w rodzinie oraz wpłynie na poprawę sytuacji rodzinnej wielu mieszkańców powiatu.

VI. Miejsce i czas realizacji

Działania w ramach realizacji Powiatowego Programu skierowane są do mieszkańców 10 gmin wchodzących w skład powiatu grójeckiego.

Czas realizacji Powiatowego Programu przewidziany został na lata 2021 – 2025, zaplanowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, adekwatnie do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców powiatu.

VII. Adresaci Programu

Odbiorcami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2025 będą w szczególności mieszkańcy powiatu grójeckiego tj.:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie m.in.: dzieci, młodzież, współmałżonkowie, partnerzy, osoby starsze czy niepełnosprawne;
- osoby stosujące przemoc w rodzinie;
- osoby zagrożone przemocą w rodzinie;
- świadkowie przemocy w rodzinie;
- pracownicy instytucji i organizacji zajmujących się pomocą na rzecz osób i rodzin dotkniętych przemocą;
- społeczność lokalna.

Profilaktyczny charakter Powiatowego Programu tzn. planowane upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie w szkołach, prasie lokalnej czy mediach włącza w grono jego odbiorców społeczność powiatu grójeckiego. Powiatowy Program jest dokumentem otwartym i długofalowym.

Będzie on realizowany we współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny.

VIII. Realizatorzy i Partnerzy

Powiatowy Program przewiduje współpracę lokalnych samorządów, w tym wielu instytucji i służb, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podjęte na jego podstawie działania mają przyczynić się do zwiększenia skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w konsekwencji do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zapobiegania występowaniu tego zjawiska.

Realizatorem Powiatowego Programu jest Starostwo Powiatowe w Grójcu.

Do Powiatowego Programu zostaną włączone bezpośrednio lub pośrednio, na zasadzie współpracy następujące służby i instytucje:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu,
- Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej,
- Miejskie i gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komenda Powiatowa Policji w Grójcu,
- Prokuratura Rejonowa w Grójcu,
- Sąd Rejonowy w Grójcu,
- Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne w Grójcu i Warce,
- placówki oświatowe,
- placówki służby zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- społeczność lokalna ,
- media.

Koordynatorem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025 będzie **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu**.

IX. Cele Programu

CEL GŁÓWNY: PODNIESIENIE POZIOMU SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE GRÓJECKIM.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie wśród mieszkańców powiatu grójeckiego.

Działania:

1. Przeprowadzenie kampanii informacyjnej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez udostępnianie ulotek informacyjnych związanych z przemocą w rodzinie.
2. Zamieszczanie w prasie lokalnej informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy specjalistycznej na stronie internetowej, w miejscach ogólnie dostępnych oraz podczas lokalnych kampanii społecznych.
5. Prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu przemocy dla młodzieży szkół średnich.

Przewidywane rezultaty:

- zwiększenie dostępu do informacji;
- podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców powiatu w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie;
- zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- rozpowszechnienie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny wśród jak największej liczby odbiorców;
- wzrost zaangażowania mieszkańców powiatu w problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba udostępnionych ulotek dotyczących występowania przemocy w rodzinie;
- liczba kampanii informacyjno – promocyjnych dotyczących przemocy w rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia metod wychowawczych bez użycia przemocy w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

2. Współpraca ze szkołami z terenu powiatu grójeckiego w celu organizowania zajęć profilaktycznych z zakresu przemocy, w tym prowadzenie spotkań edukacyjnych przełamujących mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie.
3. Współpraca ze szkołami z terenu powiatu grójeckiego w zakresie realizacji programów zapobiegających agresji i przemocy w szkole.

Przewidywane rezultaty:

- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy;
- zwiększenie świadomości rodziców w zakresie prawidłowych metod wychowawczych;
- rozwój prawidłowych zachowań oraz ograniczenie zjawiska przemocy u dzieci i młodzieży;
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie;
- nabycie umiejętności rozwiązywania sytuacji trudnych.

Wskaźniki:

- liczba programów promujących prawidłowe metody wychowawcze oraz liczba prelekcji i pogadanek dla rodziców;
- liczba przeprowadzonych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia dla ofiar przemocy.

Działania:

1. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego dla ofiar przemocy.
2. Prowadzenie poradnictwa prawnego dla ofiar przemocy.
3. Organizowanie specjalistycznych terapii dla ofiar przemocy.

4. Rozwój systemu współpracy między instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przewidywane rezultaty:

- szeroka dostępność do nieodpłatnego wsparcia dla ofiar przemocy, poradnictwa psychologicznego oraz prawnego;
- zwiększenie dostępu do terapii dla ofiar przemocy;
- usprawnianie procedur wymiany informacji przez instytucje w obszarze przemocy w rodzinie;
- zacieśnienie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

Wskaźniki:

- liczba ofiar przemocy korzystających z poradnictwa psychologicznego i prawnego;
- liczba osób korzystających ze specjalistycznych terapii dla ofiar przemocy.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

1. Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
2. Wsparcie terapeutyczne osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Badanie efektywności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych adresowanych do sprawców przemocy w rodzinie poprzez monitorowanie ich zachowań przez okres roku po ukończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego.

Przewidywane rezultaty:

- zmniejszenie zjawiska przemocy poprzez nabycie umiejętności opanowania własnych emocji przez osoby stosujące przemoc oraz pracę nad sobą;
- podniesienie świadomości zachowań agresywnych u sprawców przemocy;
- wzrost liczby sprawców przemocy korzystających z terapii psychologicznej.

Wskaźniki:

- liczba zrealizowanych programów korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy;
- liczba sprawców przemocy uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych;
- liczba sprawców przemocy, którzy ukończyli programy korekcyjno – edukacyjne;
- liczba sprawców przemocy korzystających z poradnictwa psychologicznego.

CEL SZCZEGÓŁOWY: Wzmacnianie kompetencji zawodowych osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

1. Prowadzenie wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i osobami stosującymi przemoc.
2. Podnoszenie kompetencji pracowników instytucji wykonujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przewidywane rezultaty:

- wzrost liczby osób profesjonalnie przygotowanych do pomocy rodzinom z problemem przemocy;
- wzrost efektywności udzielania pomocy osobom dotkniętymi przemocą w rodzinie i stosującym przemoc.

Wskaźniki:

- Liczba osób podnoszących kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

X. Źródła finansowania Programu

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2025 realizowany będzie ze środków własnych powiatu, budżetu państwa, a także w przypadku pozyskania ze środków zewnętrznych.

XI. Monitoring i ewaluacja

Realizacja celów, zadań i działań wraz ze wskaźnikami podlega działaniom monitorującym oraz ewaluacji dokonywanym przez realizatora Programu. Monitoring realizacji założeń Programu odbywać się będzie w sposób bieżący w trakcie trwania Programu na podstawie napływających danych oraz wykonanych sprawozdań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na początku każdego kolejnego roku programowego sporządzona zostanie ewaluacja realizacji celów za rok poprzedni, w tym na koniec Programu zostanie przeprowadzona ewaluacja łączna za cały okres programowy. W czasie pandemii koronawirusa COVID 19 Powiatowy Program będzie realizowany zgodnie z reżimem sanitarnym i wytycznymi państwowymi.

Przewodniczący Rady
Janusz Karbowiak
Janusz Karbowiak